

۱ کدام عبارت با نظر عموم فیلسوفان مسلمان سازگار است؟

- ۱) اساس پذیرش هر آئینی استدلال عقلی است و پذیرش یک سخن بی دلیل، نشانه خروج از حقیقت انسانی است.
- ۲) افزایش تلاش های علمی، راه رهایی از تعارضی است که میان داده های وحی و دستاوردهای عقل وجود دارد.
- ۳) نوزاد انسان در مرحله عقل هیولانی، درست مانند یک حیوان است؛ زیرا هیچ نوع ادراک عقلانی ندارد.
- ۴) حقیقت واحد است، اما راه های متفاوتی انسان را به آن می رساند و این راه ها موید همدیگرند.

۲ با توجه به مبانی ملاصدرا کدام عبارت را باید پذیرفت؟

- ۱) نظریه امکان فقری، ذات و ماهیت هر موجودی را یکپارچه نیاز به غنی بالذات می بیند.
- ۲) برهان خاص ملاصدرا بر اثبات خدا، به نیاز موجود با صرف نظر از وجود و عدمش می نگرد.
- ۳) ملاصدرا نیاز ممکن الوجود به غیر را امکان فقری نامید و برهان خود را بر اساس آن بنا کرد.
- ۴) این نگاه ملاصدرا که واقعیت هر موجود عین وابستگی است، برهان امکان و وجوب را متحول کرد.

۳ کدام یک عبارت زیر را به درستی کامل نمی کند؟

«از نظر فارابی اگر سلسله علت ها تا بی نهایت به عقب برگردند،»

- ۱) باید بی نهایت پدیده موجود باشد.
- ۲) نوبت به معلولی که پیش روی ما است، نمی رسد.
- ۳) وجود هیچ چیز ضروری نمی شود.
- ۴) باید یک علت نخستین هم موجود باشد.

۴ کدام عبارت درباره عقل، به معنای رایج نزد عموم مردم، درست است؟

- ۱) هم به معنای یک حقیقت متعالی و هم به معنای خرد و اندیشه به کار می رود.
- ۲) موجودی غیرمادی است که در افعال خود از مقدمات مادی بی نیاز است.
- ۳) هم درباره هست ها و نیست ها و هم در بایدها و نبایدها بحث می کند.
- ۴) ویژگی ذاتی انسان است که همه انسان ها هنگام تولد واجد آن هستند.

۵ اشتقاق فیلسوفان به دو گروه عقل گرا و تجربه گرا، به کدام مسئله مربوط می شود؟

- ۱) اختلاف نظر در مورد برتری عقل بر حس
- ۲) نقش عقل در شناخت موجودات طبیعی
- ۳) قلمرو و محدودیت های قوه عقل
- ۴) کاربردهای مختلف مفهوم عقل

۶ به ترتیب، هریک از موارد زیر با کدام مرحله از مراحل عقل مرتبط است؟

- هر مجموعه‌ای زیرمجموعه‌های خود را دربر می‌گیرد.
- حیوانات یا خزنده هستند یا بر روی دو پا راه می‌روند.
- دو قضیه متضاد قابل جمع در صدق نیستند.

۲ عقل بالفعل - عقل بالفعل - عقل بالملکه

۱ عقل بالفعل - عقل بالفعل - عقل بالفعل

۴ عقل بالملکه - عقل بالملکه - عقل بالملکه

۳ عقل بالملکه - عقل بالفعل - عقل بالملکه

۷ کدام عبارت با دیدگاه‌های ابن‌سینا سازگاری بیشتری دارد؟

- ۱ شناخت جهان طبیعت به مدد مشاهده، استقرا، روش تجربی و براساس اصول عقلانی امکان‌پذیر می‌شود.
- ۲ مشاهده دقیق، استقرا و آزمایش‌های مکرر، دانشمند را به یک بینش کلی نسبت به مراتب وجود می‌رساند.
- ۳ با بررسی و مطالعه تجربی تک‌تک موجودات جهان، وجود یک مبدأ که خالق نظام احسن است، اثبات می‌شود.
- ۴ هریک از موجودات عالم، طبیعتی دارد که هم آثار آن موجود را تعیین می‌کند و هم منشأ آثار کل عالم طبیعت می‌شود.

۸ کدام‌یک، از مقدمات برهان فارابی بر اثبات خدا شمرده نمی‌شود؟

- ۱ فقط در صورتی که علت وجود داشته باشد، معلول هم هست.
- ۲ ممکن است یک علت، در عین حال معلول هم باشد.
- ۳ هر چه که واقعیت دارد، باید دارای علتی باشد.
- ۴ بی‌شک، موجوداتی در جهان وجود دارند.

۹ کدام عبارت درست است؟

- ۱ یکی از نتایج مهمی که ابن‌سینا از برهان خاص خود بر اثبات خدا می‌گیرد این است که واجب‌الوجود بالغیر وجود دارد.
- ۲ فارابی و ابن‌سینا در براهین خود بر اثبات خدا، هر یک به شیوه‌ای، اصل علیّت را مورد تبیین و بررسی قرار داده‌اند.
- ۳ فیلسوفان مسلمان براساس این اصل که هر چیز علتی دارد، نتیجه می‌گیرند که سلسله علت‌های جهان به یک علت غیرمعلول منتهی می‌شود.
- ۴ هر برهانی که اثبات کند در رأس سلسله علل، باید یک علت غیرمعلول باشد، در عین حال که محال بودن تسلسل را نشان داده، وجود خدا را هم اثبات کرده است.

۱۰ کدام عبارت با نظرات ابن‌سینا سازگار است؟

- ۱ آنچه که با عنوان «عقل کل» یاد شده، نام دیگری برای خدا است که خود جزئی از عالم عقول است.
- ۲ مرحله عقل بالملکه مرحله‌ای است که عقل از حالت هیولائی خارج شده و معلومات ساده‌ای را کسب کرده است.
- ۳ منزلت عقل فعال نسبت به عقل انسان، همان منزلت چشم نسبت به نور است: با چشم است که نور مشهود می‌شود.
- ۴ دستگاه تفکر و استدلال انسان در آغاز بالقوه است و شکوفایی آن مرحله به مرحله و نیازمند عالم عقول است.

۱۱ در کدام عبارت، روش به کار گرفته شده برای اعتقاد به خداوند با بقیه متفاوت است؟

۱ هر جا که خوبتر و بهتر هست، خوبترین و بهترین هم هست، پس حقیقتی هست که خوبترین و بهترین است و او همان واقعیت الهی است.

۲ باور خدا به زندگی معنا می‌دهد و ارزش‌های اخلاقی را به همراه می‌آورد؛ خدایی که مبدأ خیر و زیبایی و ناظر بر انسان باشد؛ پس باید او را باور داشت.

۳ نمی‌شود نظم و انتظامی بر جهان حاکم باشد، مگر این‌که موجودی جاودان و برتر از ماده در کار باشد؛ زیرا هر جا که نظم وجود دارد، باید ناظمی هم باشد.

۴ انسان از حقیقت نامتناهی تصویری دارد؛ این تصور نمی‌تواند از خود انسان که متناهی است، باشد؛ پس از جانب وجودی نامتناهی به انسان داده شده است.

۱۲ کدام مورد با نظرات فیلسوفان مسلمان سازگار است؟

۱ معناداری زندگی انسان بدون پذیرش واقعی وجود خدا، غیرممکن است.

۲ مقدمه مشترک همه براهین ثبات خدا، نیازمندی هر موجودی به علت است.

۳ عقل وجود خدا را اثبات می‌کند و این، برای معنابخشی به زندگی کافی است.

۴ فیلسوف، وجود خدا را به دلایل دینی می‌پذیرد و سپس می‌کوشد تا وجود او را اثبات کند.

۱۳ کدام یک، جزء مقدمات برهان حرکت نیست؟

۱ هر متحرکی نیازمند محرک است.

۲ تسلسل از نظر عقل محال است.

۳ در عالم طبیعت حرکت وجود دارد.

۴ محرکی وجود دارد که خودش حرکت ندارد.

۱۴ در صورتی که برخی از دستاوردهای عقل با داده‌های وحی متعارض به نظر برسند، با توجه به نظرات ملاصدرا، کدام احتمال مطرح نمی‌شود؟

۱ در دستاوردهای عقل خطایی رخ داده است.

۲ برخی از داده‌های وحی را به درستی نفهمیده‌ایم.

۳ آنچه را که به اشتباه، داده‌ی وحی تصور کرده‌ایم، داده‌ی وحی نیست.

۴ وقتی دستاوردهای عقل، با قرآن و سنت معارض به نظر رسد، باید عقل را کنار گذاشت.

۱۵ کدام عبارت بیان‌گر نظر اگوست کنت است؟

۱ نهایت تلاش عقل در شناخت واقعیات، استفاده از مشاهدات برای دستیابی به دانش‌های تجربی و پیشرفت در آن است.

۲ شناخت واقعیت کار حواس است و آنچه نقش عقل در علم تجربی پنداشته می‌شود، بر ساخته‌ی فیلسوفان است.

۳ روش معتبر در شناخت واقعیت، تجربه‌ی علمی است و عقل که به امور انتزاعی اختصاص دارد، دخالتی در آن ندارد.

۴ در دستگاهی که فیلسوفان از جهان ارائه می‌دهند، اصول عقلی را با ساخته‌های ذهن خود، ارائه می‌دهند.

۱۶ کدام عبارت درست است؟

- ۱) براساس قاعده علیّت، هر چیزی باید علتی داشته باشد.
- ۲) اساس برهان فارابی در اثبات خدا، تقدم علت بر معلول است.
- ۳) نتیجه‌ی برهان وجوب و امکان، تقسیم واجب‌الوجود به بالذات و بالغير است.
- ۴) تسلسل علل نامتناهی یعنی موجودات زیادی وجود داشته باشند که با یکدیگر رابطه‌ی علی دارند.

۱۷ مهم‌ترین استدلال کسانی‌که در طرفداری از دین، فلسفه را بیهوده دانسته‌اند، کدام است؟

- ۱) تعبد و دینداری با فلسفه و فلسفه‌ورزی سر سازش ندارد.
- ۲) طرح مسائل فلسفی باعث گمراهی مردم و ایجاد بدعت‌ها در دین می‌شود.
- ۳) دین، تکلیف مسائلی را که فلسفه می‌خواهد به آن بپردازد، از پیش مشخص کرده است.
- ۴) احکام دینی، به نحو روشنی در مقابل زیاده‌روی‌های عقل استدلالی موضع گرفته است.

۱۸ در کدام مورد، کلام اسلامی با فلسفه شباهت دارد؟

- ۱) روش ۲) غایت ۳) موضوع ۴) مقدمات

۱۹ پیش فرض سخن زیر، کدام عبارت است؟

«اگر چیزی بدون علت می‌تواند وجود داشته باشد، تفاوتی نمی‌کند که آن چیز، خدا باشد یا جهان»

- ۱) هر چه موجود است، به علت نیاز دارد.
- ۲) هر ممکن‌الوجودی به واجب‌الوجود نیاز دارد.
- ۳) هر چه به وجود آمده است، نیازمند علت است.
- ۴) هر چیزی که وجودش وابسته است، به موجودی مستقل اتکا دارد.

۲۰ کدام عبارت درست است؟

- ۱) کانت وجود خدا را از طریق نفس غیرمادی انسان اثبات می‌کند.
- ۲) به اعتقاد ویلیام جیمز، عمده دلایل وجود خدا تجربی هستند.
- ۳) هیوم براساس دلایل حسی تجربی اثبات می‌کند که خدا وجود ندارد.
- ۴) به عقیده‌ی دکارت، تصور موجود نامتناهی نمی‌تواند از جانب موجود متناهی باشد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه ۴ به این موضوع اشاره دارد که حقیقت واحد مورد تأیید تمامی فیلسوفان مسلمان است و اینکه راه‌های متفاوتی موجد یکدیگر باشند نیز مورد قبول تمامی فلاسفه اسلام از جمله سهروردی نیز هست. دلیل نادرستی گزینه ۱ و ۲ و نقض آن این است که سهروردی یقیناً به وحی اعتقاد ویژه‌ای دارد و در هر صورت آن را می‌پذیرد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. برهان امکان و وجوب مربوط به ابن‌سینا است که معتقد بود که ماهیت هر موجود واقعیت آن را تشکیل می‌دهد. در صورتی‌که ملاصدرا معتقد بود واقعیت هر موجود را وجود آن تشکیل می‌دهد پس با این امر که ملاصدرا نظریه جدیدی را در زمینه برهان امکان وجوب مطرح کرد این برهان را متحول کرد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. دو برهان تسلسل علل نامتناهی فارابی گزینه ۴ ذکر نشده است، فارابی در برهان تسلسل علل نامتناهی بیان می‌کند که اگر سلسله علت و معلول‌های جهان بی‌نهایت باشد و هر علت معلول علت دیگر باشد و سلسله علت و معلول‌ها بخواهد تا بی‌نهایت به عقب برگردد تسلسل نامتناهی علت‌ها به وجود می‌آید و اصلاً چیزی پدید نمی‌آید که نوبت به معلول پیش‌روی ما برسد و چنین چیزی نیز محال است و گزینه ۴ در برهان فارابی ذکر نشده است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معنای رایج عقل میان مردم همان عقل به معنی قوه شناخت است و بنابراین گزینه‌های ۱ و ۲ رد می‌شوند. عقل با آنکه ذاتی انسان است اما اینطور نیست که انسان به بدو تولد از آن برخوردار باشد و در بدو تولد صرفاً یک استعداد است. (رد گزینه ۴) عقل هم می‌تواند درباره هست و نیست (عقل نظری) و هم در مورد باید‌ها و نبایدها (عقل علمی) تحقیق کند و حکم صادر کند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در همان ابتدای دوره رنسانس، اختلافی میان فلاسفه درباره کارآمدی عقل آغاز شد و به تدریج رشد کرد. این اختلاف تا آنجا پیش رفت که فیلسوفان اروپا به دو دسته «عقل‌گرا» و «تجربه‌گرا» تقسیم شدند (رد سایر گزینه‌ها).

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. این‌که «هر مجموعه‌ای زیر مجموعه‌های خود را دربر می‌گیرد.» یک قضیه بدیهی است که صرف تصور آن برای تصدیقش کافی‌ست و فهم بدیهیات در مرحله عقل بالملکه اتفاق می‌افتد. این‌که «حیوانات یا خزنده هستند یا بر روی دو پا راه می‌روند.» یک قضیه بدیهی نیست و می‌تواند غلط باشد؛ مثلاً گاو یک حیوان است که نه خزنده است و نه بر روی دو پا راه می‌رود. در نتیجه این قضیه مربوط به مرحله عقل بالفعل است که در آن از فهم بدیهیات گذر کرده‌ایم. این‌که «دو قضیه متضاد قابل جمع نیستند.» نیز مانند عبارت اولی، بدیهی است و فهم بدیهیات مربوط به عقل بالملکه خواهد بود. بنابراین در نهایت، گزینه ۳ جواب صحیح تست خواهد بود.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ابن‌سینا به هیچ عنوان نقش مشاهده و استقرا و روش تجربی را در شناخت جهان طبیعت انکار نمی‌کند اما از نظر او، این ابزارها باید براساس اصول عقلانی باشند تا شناخت جهان طبیعت امکان‌پذیر باشد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: رسیدن به دید کلی به جهان هستی، معلول تأمل درباره (جهان طبیعت، ماوراءطبیعت، خدا و رابط بین پدیده‌ها) است.

گزینه ۳: علاوه بر مطالعه تجربی موجودات، باید به مبداء وجودی آن‌ها نیز توجه کنیم که خداوند اثبات شود.

گزینه ۴: اینطور نیست که طبیعتی که درون موجودات است، هم آثار آن‌ها را تعیین کند هم آثار طبیعت را. بلکه دو نوع طبیعت داریم، یک طبیعت که درون انسان است و آثار او را تعیین می‌کنند و یک طبیعت که خارج انسان است و آثار جهان هستی را مشخص می‌کند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اینطور نیست که هر چیزی واقعیت داشته باشد، لزوماً دارای علتی باشد. مثلاً خداوند واقعیت دارد اما علت ندارد. باید گفت: هر پدیده‌ای، لزوماً نیازمند به علت است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: وجود معلول بدون وجود علت، امکان ندارد.

گزینه ۲: بله، ممکن است یک علت (مثلاً نجاری که میز می‌سازد) در عین حال که علت است، خودش معلول چیز دیگری باشد. مهم این است که این سلسله علت‌ها و معلول‌ها، به یک علت غیرمعلول منتهی شود. پس این عبارت صحیح است و تناقضی با اصل بطلان تسلسل علل نامتناهی ندارد.

گزینه ۴: فارابی در مقدمه اول برهان خود، به اصل واقعیت مستقل از ذهن اشاره می‌کند و می‌گوید که بی‌شک در جهان، موجوداتی وجود دارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اما نمی‌توان گفت بهترین استدلال است برای بدست آوردن سلسله علل (بهترین و کامل‌ترین توضیح این است که بگوییم در عین حال اول این سلسله علل، علتی وجود دارد که هیچ علتی نخواهد داشت).

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. کلاً ابن‌سینا انتظار این را داشت همه‌ی ما در آغاز به صورت بالقوه توانایی شکوفایی خیلی از موارد را داشته باشیم ولی اگر نتوانیم آن را به مرحله فعل برسانیم هیچ تغییری صورت نمی‌پذیرد پس گزینه ۴ صحیح است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۲ با استفاده از تأثیر اعتقاد به خدا در معنای زندگی به وجود او پرداخته است در حالی‌که در سایر گزینه‌ها روشی استدلالی در جهت سعی در اثبات وجودی خداوند دیده می‌شود.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. از نظر فیلسوفان مسلمان باید ابتدا وجود خدا را از طریق عقل، تفکر و اندیشه پذیرفت سپس با وی ارتباط معنوی برقرار کرد و یک زندگی معنادار و متعالی را سامان داد. وقتی اعتماد به خدا می‌تواند به زندگی معنا دهد و انسان را وارد مرتبه‌ای برتر از زندگی کند که انسان واقعاً او را از یک راه معقول و درست پذیرفته باشد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. همه‌ی گزینه‌ها مقدمه این برهان هستند ولی گزینه ۴ نتیجه برهان است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ملاصدرا می‌گوید که عقل و دین وحدتی حقیقی دارند و اگر عقل در فرایند اندیشه دچار خطا نشود امکان ندارد به نتیجه‌ای خلاف دین برسد. بنابراین ملاصدرا نمی‌گوید عقل را باید کنار بگذاریم!

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. از نظر آگوست کنت، عقل صرفاً آن‌گاه که با روش تجربی و حسی وارد عمل می‌شود، به واقعیت دست می‌یابد و به «علم» می‌رسد. بنابراین، از نظر کنت عقل فقط از طریق علم تجربی می‌تواند به شناخت واقعیت نائل شود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در مقدمات برهان فارابی می‌خوانیم: هر چیزی که وجودش از خودش نباشد، علّی مقدّم بر خود دارد که به او وجود می‌دهد. (تقدم وجودی علت بر معلول). بررسی سایر گزینه‌ها: گزینه ۱: براساس قاعده‌ی علیت، هر معلولی علت دارد (نه هر چیزی، علت‌العلل علت ندارد). گزینه ۳: نتیجه‌ی برهان وجوب و امکان نیازمندی ممکنات به واجب‌الذات است. گزینه ۴: تسلسل علل یعنی سلسله طولی علت‌ها تا بی‌نهایت ادامه یابد و به سرسلسله‌ای ختم نشود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. این جمله راسل است. او گمان می‌کرد قاعده علیت این است که «هر موجودی نیاز به علت دارد» و لذا وجود خدا را نقض قانون علیت می‌دانست. بنابراین می‌گفت: «اگر چیزی بدون علت می‌تواند وجود داشته باشد، تفاوتی نمی‌کند که آن چیز، خدا باشد یا جهان». اما از نظر فارابی و ابن‌سینا فقط موجودات پیرامون ما که ممکن‌الوجود هستند نیازمند علت‌اند و هر چه موجود است، نیاز به علت ندارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. دکارت می‌گوید: تصور حقیقت نامتناهی نمی‌تواند از او یا هر موجود متناهی دیگری باشد.

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴

